

همچنان مهمترین عامل محدودکننده کاهش قیمت برق در سمت عرضه قرار دارد. نیروگاه‌ها طی یک سال گذشته با افزایش هزینه‌های مختلف مواجه بوده‌اند. هزینه تعمیرات و نگهداری، تجهیزات، قطعات، سرمایه‌گذاری و برخی نهادهای تولید رشد کرده و تأمین مالی پروژه‌های جدید نیز دشوارتر شده است. از سوی دیگر بخش مهمی از درآمد نیروگاه‌هایی که در بازار برق آزاد فعالیت می‌کنند، تنها در دوره مدیریت بار و طی چند ماه گرم سال حاصل می‌شود. بنابراین بسیاری از سرمایه‌گذاران این حوزه معتقدند کاهش محسوس قیمت برق می‌تواند توجیه اقتصادی برخی طرح‌های تولید برق را تحت تأثیر قرار دهد.

مجموع این عوامل نشان می‌دهد بازار برق در تابستان ۱۴۰۵ نسبت به سال گذشته با شرایط متفاوتی روبه‌رو است. عرضه برق مطمئن افزایش یافته، رشد تقاضا متوقف شده و برخی متغیرهای طبیعی مانند وضعیت منابع آبی شرایط بهتری را برای شبکه فراهم کرده‌اند. در مقابل، هزینه‌های تولید برق همچنان روندی افزایشی دارند و بسیاری از مشکلات ساختاری صنعت برق نیز پابرجاست. در نتیجه، تعیین‌کننده اصلی بازار در ماه‌های آینده نه صرفاً میزان عرضه یا تقاضا، بلکه توانایی بازار در ایجاد تعادل میان هزینه‌های تولید و نیاز صنایع به برق پایدار خواهد بود؛ تعادلی که نسبت به سال گذشته دست‌یافتنی‌تر به نظر می‌رسد، اما همچنان تحت تأثیر متغیرهای اقتصادی، فنی و سیاستی قرار دارد.

نیروگاهی کشور نیز از حدود ۹۴ هزار مگاوات در سال گذشته به نزدیکی ۱۰۰ هزار مگاوات رسیده است. اگرچه همه این ظرفیت در عمل قابل بهره‌برداری نیست و بخشی از آن به دلایل فنی یا محدودیت سوخت در دسترس قرار ندارد، اما روند افزایش ظرفیت تولید همچنان ادامه دارد. شرایط دمایی نیز عامل دیگری است که بر مصرف برق اثر می‌گذارد. براساس برآوردها، متوسط دمای ماه‌های ابتدایی سال نسبت به مدت مشابه سال قبل پایین‌تر بوده است. از آن‌جا که بخش قابل توجهی از بار شبکه در تابستان به تجهیزات سرمایشی مربوط می‌شود، تغییرات دما می‌تواند بر میزان مصرف برق و در نتیجه بر تعادل بازار اثرگذار باشد.

◀ راه حل ناقص خودتأمینی صنایع

در این میان، موضوع خودتأمینی برق صنایع همچنان یکی از مسائل حل‌نشده صنعت برق است. براساس ماده ۴ قانون مانع‌زدایی از توسعه صنعت برق، صنایع انرژی‌بر موظف بودند بخشی از برق مورد نیاز خود را از طریق سرمایه‌گذاری مستقیم در احداث نیروگاه تأمین کنند. هدف‌گذاری انجام‌شده شامل احداث حدود ۹۰۰۰ مگاوات نیروگاه حرارتی و ۱۰۰۰ مگاوات نیروگاه تجدیدپذیر بود، اما اجرای این برنامه با موانع متعددی روبه‌رو شد. مشکلات تأمین مالی، تورم، ابهام در بازگشت سرمایه و دشواری تأمین تجهیزات موجب شد بخشی از پروژه‌ها به بهره‌برداری نرسند. با وجود افزایش عرضه و کاهش نسبی فشار تقاضا،

صنعتی و نیروگاه‌های خودتأمین صنایع در ماه‌های اخیر با آن مواجه شده‌اند. برآوردها نشان می‌دهد حدود ۱۰۰۰ مگاوات از ظرفیت نیروگاه‌های خودتأمین صنایع فولادی از مدار خارج شده است. با این حال این اتفاق الزاماً به افزایش تقاضا در بازار برق منجر نشده، زیرا در بسیاری از موارد کاهش ظرفیت تولید برق با کاهش تولید صنعتی نیز همراه بوده است. از سوی دیگر برخی صنایع نسبت به وضعیت بازارهای صادراتی خود اطمینان کمتری دارند و در نتیجه تمایل کمتری برای خرید برق با قیمت‌های بالاتر و افزایش ظرفیت تولید نشان می‌دهند. در مجموع، برخلاف سال گذشته که رشد تقاضا یکی از عوامل اصلی فشار بر بازار بود، امسال بازار با رشد قابل توجه مصرف مواجه نیست.

◀ اثر بارش‌ها و منابع آبی بر شبکه برق

عامل دیگری که بر وضعیت بازار برق اثر گذاشته، شرایط منابع آبی کشور است. در تابستان سال گذشته نیروگاه‌های برق آبی به دلیل کاهش بارش‌ها و استفاده از ذخایر سدها در ماه‌های زمستان، با محدودیت بیشتری روبه‌رو بودند و سهم کمتری در تأمین برق داشتند. امسال شرایط منابع آبی نسبتاً بهتر ارزیابی می‌شود و همین موضوع امکان استفاده بیشتر از ظرفیت نیروگاه‌های برق آبی را فراهم کرده است. هر میزان افزایش تولید برق آبی، فشار کمتری بر نیروگاه‌های حرارتی وارد می‌کند و بخشی از نیاز شبکه را پوشش می‌دهد. در کنار این موضوع، ظرفیت منصوبه

